

№ 01-913

19.06.2019.

UNIVERZITET CRNE GORE
Centru za doktorske studije i
Senatu Univerziteta

PODGORICA

Vijeće Filozofskog fakulteta na sjednici održanoj 19. 06. 2019. godine, utvrdilo je

PREDLOG

Da Senat Univerziteta Crne Gore imenuje Komisiju za ocjenu podobnosti doktorske teze
Vitgenštajnova filozofija jezik i koncept stvarnosti, mr Darka Blagojevića u sastavu:

1. Prof. dr Vladimir Drekalović, Filozofski fakultet Nikšić
2. Prof. dr Mirko Jakić, Filozofski fakultet Split
3. Prof. dr Savo Laušević, Filozofski fakultet Nikšić

DEKAN
Prof. dr Goran Barović

PRIJAVA TEME DOKTORSKE DISERTACIJE

OPŠTI PODACI O DOKTORANDU	
Titula, ime i prezime	mr Darko Blagojević
Fakultet	Filozofski fakultet
Studijski program	Filozofija
Broj indeksa	2/17
Ime i prezime roditelja	Radonja Blagojević
Datum i mjesto rođenja	28.02.1981, Nikšić
Adresa prebivališta	VI crnogorska S2/1, Nikšić
Telefon	068/660-273
E-mail	blagojevicdarko@t-com.me
BIOGRAFIJA I BIBLIOGRAFIJA	
Obrazovanje	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Magistar filozofskih nauka, Filozofski fakultet, UCG, decembar 2015, prosječna ocjena 9,75; ➤ Diplomirani profesor filozofije, Filozofski fakultet Nikšić, UCG, jun 2010, prosječna ocjena 9,41;
Radno iskustvo	Saradnik u nastavi, Filozofski fakultet, UCG, od 2012. do sada;
Popis radova	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Blagojević, Darko, <i>Vitgenštajn, korelacija jezika i filozofije</i>, Sociološka luča, XI, Nikšić, 2017, str. 101-112. ➤ Blagojević, Darko, <i>Analitička filozofija, metamorfoza i kritičko valorizovanje</i>, Sociološka luča, X, Nikšić, 2016, str. 93-111.
NASLOV PREDLOŽENE TEME	
Na službenom jeziku	Vitgenštajnova filozofija jezika i koncept stvarnosti
Na engleskom jeziku	Wittgenstein's Philosophy of Language and the Concept of Reality

Obrazloženje teme

Punctum saliens filosofije XX-og vijeka je ideja prevladavanja tradicionalne metafizike, ili hajdegerovski govoreći, nadilaženje metafizike u njenom sudbinskom značenju. U toj dijalektici prevladavanja tradicionalne filosofije jednu od bitnijih uloga je odigrao analitički pokret. Ono što je nesumnjivo za filozofe analitičke provenijencije jeste mišljenje da su problemi koji su tradicionalno mučili filozofe u suštini jezičkog karaktera i da se u ravni jezika mogu i riješiti. Takozvani jezički obrt u analitičkoj filosofiji podrazumijeva primjenu logike i logičkih metoda i tehnika na proučavanje jezika. Naime, analitičari nemaju intenciju da odgovore na pitanje šta se to nalazi u temelju stvarnosti (ontološko pitanje *par excellence*), već je njihov zadatak da odgovore kako o stvarnosti možemo smisleno govoriti. Najznačajniji mislilac koga je iznjedrila ova filozofska škola jeste svakako Ludvig Vitgenštajn.

Ključna metanoja koju donosi filozofsko – lingvistička tradicija je da se razjašnjavanje misli ne odvija u medijumu svijesti, već u medijumu jezika. Shodno tome, nukleus cjelokupne Vitgenštajnovne filosofije jeste kako razgraničiti smisao od besmisla u dimenziji jezika, obzirom da se oni i generišu u jeziku. Vitgenštajn se ne bavi jezikom radi jezika, već radi filosofije. I kod ranog, i kod poznog Vitgenštajna filosofija je kritika jezika, njeni stavovi ne objašnjavaju niti postavljaju pretpostavke, već su više deskriptivnog karaktera. Sa njim u savremenoj filosofiji se događa jedan metodički novitet koji svoje težiste ne traži u ontološkom oslikavanju stvarnosti, već svoj akcenat stavlja na sistemsku analizu jezičkih problema. Da bi iz jezika emanirao smisao, odnosno da bi jezik mogao da izrazi stvarnost, mora postojati neko ishodište, a Vitgenštajn ga je pronašao u izomorfnosti svijeta, jezika i logike u ranom periodu stvaralaštva i u jezičkim igrama na kraju svog filozofskog puta.

Korelacija jezika, stvarnosti i logike i danas je više nego aktuelna u filosofiji. Hermeneutički pristupiti ovom odnosu je nezamislivo bez poznavanja Vitgenštajnovne filosofije.

Pregled istraživanja

Sistemska - nesistemska i inkonkluzivna karakter Vitgenštajnovne filosofije predstavlja izvor mnogih disonantnih (re)konstrukcija iste. Možemo konstatovati da nepostojanje istraživačke unificiranosti u analizi Vitgenštajnovog djela daje posebnu težinu i aktuelnost

njegovoj filozofiji, jer različite perspektive nude i različite odgovore. Naime, mnogi teoretičari su njegovu filozofiju jezika tumačili kao apoteozu logičkog atomizma i logičkog pozitivizma, dok sa druge strane imamo i analize koje se kreću u suprotnom smjeru.

Alfred Ejer (2000) zastupa tezu da je „Logičko - Filozofski Traktat“ (rani Vitgenštajn) fundamentalan za filozofiju jezika, smatrajući da njegova snaga leži u nerazumijevanju istog, ali da je neupitna moć i ljepota toga djela, dok Travis (2001) isto djelo uzima kao najznačajnije u cjelokupnoj analitičkoj tradiciji. Nesumnjiva je intencija bečkog filozofa da u „Logičko - Filozofskom Traktatu“ etablira jaku i neraskidivu vezu između jezika i mišljenja i da odgovori na esencijalno filozofsko pitanje o granicama mišljenja koje se jedino mogu povući u jeziku. Stavovi u „Traktatu“ često iskazuju i ono za šta sam Vitgenštajn tvrdi da je neiskazivo. Rasel konstatuje da „na kraju krajeva g. Wittgenstein uspijeva da kaže prilično mnogo o onome što se ne može reći, te tako skeptičkom čitaocu sugerira da možda ima neki izlaz kroz hijerarhiju jezika ili kroz neka druga vrata“ (Wittgenstein, 1987: 18). To Vitgenštajnovu transcendiranje granica jezika Raselu se ne dopada i ostavlja ga sa izvjesnim osjećajem intelektualne nelagode. Intelektualnu nelagodu stvaraju mistično, neiskazivo kao i to da svijet i jezik dijele zajedničku logičku formu.

I u „Filozofskim istraživanjima“ (pozni Vitgenštajn) glavni predmet interesovanja je jezik, njegove granice i mogućnosti kao i ontološke reperkusije njegovog funkcionisanja. Domen interesovanja je decentriran iz empirističko – formalističke ravni u pragmatističko – funkcionalističku ravan. Suština se više ne traži u rekonstruktivno - dekonstruktivnim analizama strukture stavova i njihovih referentnih objekata, već je nukleus analiza svakodnevnog jezika koji se manifestuje kroz jezičke igre. Jezik u „Filozofskim istraživanjima“ nema konzistentnu strukturu, on se mijenja i u okviru njega riječi imaju različite funkcije i značenja. U odnosu na deduktivno – apriornu metodu iz „Traktata“ (koji predstavlja filozofsku konstrukciju, sistem), jezičko – analitičku metodu karakteriše nesistematična forma, gdje se filozofski problemi posmatraju pojedinačno i izolovani jedni od drugih (Berberović: 2002). Filozofska istraživanja su pojmovna istraživanja. Elem, Vitgenštajn smatra da filozof mora da izliječi mnoge bolesti razuma kako bi mogao doći do pojmova zdravog ljudskog razuma. Pošto se bolest manifestuje u jeziku i može poprimiti različite forme, moramo koristiti različite terapijske metode kako bi spriječili lingvističku pandemiju (Tejedor:2011).

Vitgenštajnovu insistiranje da nijedna jezička igra nema privilegovano aksiološko mjesto, pa ni one koje izvire iz naracije nauke, kod Liotara stvara utisak rađanja postmodernosti : „Ova delegitimnost, ukoliko se imalo slijedi, i ukoliko se proširi njezin domet, što na svoj način rade Wittgenstein, Martin Buber i Emmanuel Levinas otvara put važnoj struji postmoderniteta gdje znanost igra svoju vlastitu igru i ne može legitimirati druge jezičke igre. Primjerice, preskriptivna joj igra izmiče. No prije svega, ona ne može legitimirati samu sebe, kao što je to pretpostavljala spekulativnost“ (Lyotard, 2005: 57). Dakle, nauka ne može legitimirati samu sebe, a kamoli da legitimira druge jezičke igre koje ne pripadaju dimenziji nauke, jer kod bečkog filozofa svaka jezička igra predstavlja jedinstven jezički sistem. Postoji bezbroj jezičkih igara među kojima vlada duboki jaz usled nesvodivosti

njihovih razlika. Heteromorfnost je jedna od glavnih odlika jezičkih igara. Ipak, francuski filozof jezičke igre uzima kao dezoraganizujući i negativni instrument, što nikako nije slučaj sa Vitgenštajnom.

Liotar je smatrao, za razliku od mnogih drugih (Kripke, 1982, Black, 1964, Pears, 1969) da Vitgenštajn nije zapao u pozitivizam koji je razvio Bečki krug. Jedan od postulata bečkog kruga jeste da samo nauka je u stanju da iznosi kognitivno smisljena i istinita tvrdjenja o svijetu. Teorija jezičkih igara predstavlja kontrapunkt idelima pozitivizma.

Postoje vrlo zanimljiva gledišta da Vitgenštajnova filosofija jezika vodi jednoj antifilozofiji (Badiou: 2011). Naime, Badju smatra da su svi antifilosofi majstori jezika (Paskal, Ruso, Niče, Kjerkegor, Vitgenštajn) i da vrše inverziju klasičnih vrijednosti - istinu zamjenjuju smislom. Odložiti istinu u korist smisla predstavlja zamajac svake antifilozofije (antifilosofija je kod Badjua vrhunac filosofije). Vitgenštajn ne piše o vječnim istinama, već o vječnom smislu koji nam se pokazuje u jeziku.

Cilj i hipoteze

Cilj ovog istraživanja je da se temeljnom i kritički nastrojenom analizom dekonstruiše Vitgenštajnova filosofija jezika i poimanje stvarnosti. Takođe, jedan od ciljeva je da se razobličiti višesmislena struktura njegove filosofije, jer aforistički način filosofiranja koji je upražnjavao, ostavlja prostor za nova tumačenja. Istraživanje će imati i zadatak da predstavi dinamičnost i aktuelnost mnogih filozofskih problema koji izviru iz jezika, što je Vitgenštajn profetski anticipirao u svojoj filosofiji.

U cilju sprovođenja kritičke i objektivne naučne analize Vitgenštajnovе filosofije jezika formulisali smo sljedeće hipoteze:

H1: Vitgenštajnovо insistiranje na jeziku kao apsolutnom horizontu mišljenja vodi jednoj formi lingvističkog solipsizma.

H2: Metodološka metamorfoza od deduktivno - apriorne do analitičko - jezičke metode krije tajnu njegove filosofije.

H3: Logički atomizam je samo sredstvo kojim Vitgenštajn vješto prikriva mitologiju neizrecivog koja se pojavljuje u ambivalentnoj strukturi njegovog promišljanja.

H4: Jezičke igre predstavljaju vrhunac Vitgenštajnovе filosofije i njegov pokušaj da kroz njih dovede pojmove "u red", a zatim da "izmiri" čovjeka i svijet, kao i filosofiju i stvarnost.

Materijali, metode i plan istraživanja

Težište istraživanja biće na kvalitativnoj metodi obrade i tumačenja filozofskih tekstova na osnovu kojih se ekstrahuju najbitniji stavovi u okviru svakog poglavlja rada i samog finalnog zaključka. Pomenuti pristup podrazumijeva primjenu:

- diskurzivno - deduktivne analize;
- deduktivno - apriorne analize;
- komparativne metode;
- induktivne metode;
- hermeneutičke metode;
- metode dekonstrukcije;

Navedeni pristup i metode će nam omogućiti ne samo obuhvatno i vjerodostojno tumačenje, već i derivaciju teza konkluzivnog karaktera koje doprinose jasnijem i dubljem razumijevanju Vitgenštajnovе filozofije jezika i koncepta stvarnosti.

U prvom dijelu istraživanja izložićemo statičnu i dinamičnu koncepciju jezika unutar Vitgenštajnovе filozofije. Ukazaćemo da promjena jezičko - semantičkog arhetipa krije i tajnu njegove filozofije.

U drugom dijelu istraživanja razmotrićemo funkciju i značaj filozofije usled promjene jezičke paradigme. Jednom kritičkom i objektivnom analizom ukazaćemo zašto je filozofija kritika jezika kod Vitgenštajna i na koji način ona treba da logički osvjetli naše mišljenje i otkloni "zbrke" u jeziku.

U nastavku rada, bavićemo se Vitgenštajnovom argumentacijom protiv privatnih jezika i krajnjim ciljem da dosegne filozofiju koja će ukloniti jastvo (izvjesnost prvog lica) iz početka spoznaje kako bi ga vratila u jednoj obogaćenoj i potpunijoj formi na kraju sazajnog procesa.

Na kraju, istraživanje ćemo zaokružiti razmatranjem da li je jezik apsolutna stvarnost kod Vitgenštajna i kakve su to forme života koje se generišu u jezičkim igrama.

Očekivani naučni doprinos

Plauzibilno je konstatovati da je Ludvig Vitgenštajn uz Hajdegera vjerovatno najznačajniji filozof 20-og vijeka. Njegova teorija jezika nije relevantna samo za filozofiju, već je imala veliki uticaj i na lingvistiku, psihologiju, sociologiju. Dakle, možemo govoriti o interdisciplinarnom karakteru njegove filozofije. Sa druge strane, u našoj akademskoj zajednici nijesu rađena istraživanja posvećena Vitgenštajnu, tako da se pruža jedinstvena prilika da ovaj rad osvjetli nove horizonte stvaralaštva bečkog mislioca. Naučni značaj ovog istraživanja se ogleda u sistematičnom i analitičkom reaktuelizovanju filozofije jezika koja zauzima centralno mjesto i u 21. vijeku, a dobrim dijelom polazi od Vitgenštajnovih filozofskih principa.

Spisak objavljenih radova kandidata

- Blagojević, Darko, *Vitgenštajn, korelacija jezika i filosofije*, Sociološka luča, XI, Nikšić, 2017, str. 101-112.
- Blagojević, Darko, *Analitička filosofija, metamorfoza i kritičko valorizovanje*, Sociološka luča, X, Nikšić, 2016, str. 93-111.

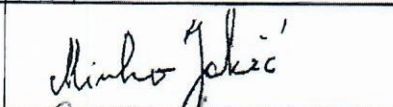

Popis literature

- Badiou, Alain, *Wittgenstein's Antiphilosophy*, Verso, London, 2011.
- Berberović, Jelena, *Glavni pravci analitičke filosofije u XX vijeku*, Institut za filosofiju Filozofskog fakulteta, Beograd, 2002.
- Black, Max, *A Companion to Wittgenstein's Tractatus*, Cambridge University Press, London, 1964.
- Ejer, Alfred, *Ludvig Vitgenštajn*, Mediterran, Novi Sad, 2000.
- Fogelin, Robert J, *Taking Wittgenstein at his word: A textual study*, Princeton University Press, New Jersey, 2009.
- Fielander, Eli, *Signs of sense: Reading Wittgenstein's Tractatus*, Harvard University Press, London, 2001.
- Hagberg, Garry L, *Describing ourselves: Wittgenstein and Autobiographical Consciousness*, Oxford University Press, New York, 2008.
- Kanterian, Edward, *Ludwig Wittgenstein*, Reaktion Books, London, 2007.
- Lyotard, Jean-Francois, *Postmoderno stanje, Izvještaj o znanju*, Ibis grafika, Zagreb, 2005.
- Kripke, Saul A, *Wittgenstein on Rules and Private Language*, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, 1982.
- Mulhall, Stephen, *Wittgenstein Private Language*, Oxford University Press, New York, 2007.
- McGuinness, Brian, *Approaches to Wittgenstein*, Routledge, New York, 2012.
- Pears, David, *Paradox and Platitude in Wittgenstein's philosophy*, Oxford University Press, New York, 2006.
- Pears, David, *Ludwig Wittgenstein*, The Viking Press, New York, 1970.
- Potter, Michael, *Wittgenstein's Notion on Logic*, Oxford University Press, New York, 2008.
- Strol, Ejvrum, *Analitička filosofija u dvadesetom veku*, Dereta, Beograd, 2005.
- Tejedor, Chon, *Starting with Wittgenstein*, Continuum International Publishing Group, London, 2011.
- Travis, Charles, *The Uses of Sense: Wittgenstein's philosophy of Language*, Oxford University Press, New York, 1989.
- Vitgenštajn, Ludvig, *Filosofska istraživanja*, Nolit, Beograd, 1980.
- Vitgenštajn, Ludvig, *Listići*, Fedon, Beograd, 2007.
- Vitgenštajn, Ludvig, *Opaske o bojama*, Fedon, Beograd, 2008.
- Wittgenstein, Ludwig, *Philosophical Grammar*, Basil Blackwell, Oxford, 1974.
- Wittgenstein, Ludwig, *Blue and Brown Books*, Basil Blackwell, Oxford, 1974.

- Wittgenstein, Ludwig, *Culture and Value*, University of Chicago Press, Chicago, 1980.
- Wittgenstein, Ludwig, *O izvjesnosti*, Nakladni zavod Globus, Zagreb, 2007.
- Wittgenstein, Ludwig, *Philosophical Remarks*, The University of Chicago Press, Basil Blackwell, Oxford, 1975.
- Wittgenstein, Ludwig, *The Big Typescript*, Blackwell Publish, Oxford-Carlton, 2005.
- Wittgenstein, Ludwig, *Tractatus Logico-Philosophicus*, Veselin Masleša "Svjetlost", Sarajevo, 1987.
- Winch, Peter, *Studies in the Philosophy of Wittgenstein*, Routledge and Kegan Paul, London, 1969.
- Wright, Crispin, *Rails to infinity/ Essays on Themes from Wittgenstein's Philosophical Investigation*, Harvard University Press, Cambridge, Massachusetts, London, 2001.

SAGLASNOST PREDLOŽENOG/IH MENTORA I DOKTORANDA SA PRIJAVOM

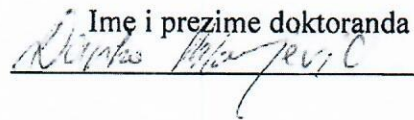
Odgovorno potvrđujem da sam saglasan sa temom koja se prijavljuje.

Prvi mentor	Prof. dr Vladimir Drekalović	
Drugi mentor	Dr. Mirko Jakić, redovni profesor u trajnom zvanju	
Doktorand	Mr Darko Blagojević	

IZJAVA

Odgovorno izjavljujem da doktorsku disertaciju sa istom temom nisam prijavio/la ni na jednom drugom fakultetu.

U Nikšiću, maj 2019 godine

Ime i prezime doktoranda

Biografija – prof. dr Vladimir Drekalović

Rođen sam 02. 05. 1971. godine u Visokom, opština Visoko, Bosna i Hercegovina, gdje sam završio i osnovnu školu. 1990. godine sam završio Prvu sarajevsku gimnaziju (prosvjetno-pedagoški smijer) kao đak generacije.

Nakon odsluženja vojnog roka sam počeo uporedo studije matematike na Prirodno-matematičkom fakultetu u Sarajevu i studije filozofije na Filozofskom fakultetu u Sarajevu. Zbog ratnih dešavanja u Bosni i Hercegovini studije sam nastavio u Crnoj Gori. Prirodno-matematički fakultet Univerziteta Crne Gore (Odsjek za matematiku i računare, diplomirani matematičar) sam završio 16.7.1997. godine. Filozofski fakultet Univerziteta Crne Gore (Odsjek za filozofiju, profesor filozofije) sam završio 25.11.1998. godine.

Na Filozofskom fakultetu, Univerziteta u Beogradu, (Odsjek za filozofiju, smijer logika i metodologija) završio sam postdiplomske studije 25.5.2006. godine, odbranivši magistarsku tezu pod nazivom "Empiristički platonizam u filozofiji matematike"

Doktorsku disertaciju pod nazivom "Znanje, uzročnost i status matematičkih istina", odbranio sam 25.5.2009. godine na Filozofskom fakultetu, Univerziteta u Beogradu, pred komisijom u sastavu: prof. dr Kosta Došen (Filozofski fakultet - Beograd), prof. dr Slobodan Vujošević (PMF – Podgorica), prof. dr Živan Lazović (Filozofski fakultet – Beograd). Time sam stekao naučni stepen doktora filozofije. Diploma o stečenom naučnom stepenu doktora nauka je nostrifikovana 25.11.2009. od strane Ministarstva prosvjete i nauke Crne Gore.

Nakon završetka studija radni odnos na neodređeno vrijeme, kao profesor matematike, sam zasnovao u OŠ „Savo Pejanović“ u Podgorici (od 17.11.1997. do 13.9.2006. god.) gdje sam položio i stručni ispit. Nakon toga sam radio kao profesor matematike u U.Š. za osnovno, srednje muzičko i baletsko obrazovanje „Vasa Pavić“ u Podgorici (od 13.9.2006. do 5.10.2006. god.).

Počevši od studijske 2004/05. godine angažovan sam na Filozofskom fakultetu u Nikšiću kao honorarni saradnik u nastavi za predmete Uvod u logiku, Tradicionalna logika, Matematička logika i Opšta metodologija na Studijskom programu za filozofiju, i na predmetima Uvod u filozofiju, Logika, Matematika 1, Matematika 2, Matematika 3 i Matematika 4 na Studijskom programu za obrazovanje učitelja. Ugovor mi je produžen i sljedeće godine. Studijske 2006/07. godine sam zasnovao radni odnos po ugovoru o radu na tri godine na poslovima radnog mjesta saradnika u nastavi. Isti ugovor je obnovljen studijske 2009/10. godine, a zatim i studijske 2012/2013. godine.

U januaru 2014. godine sam na UCG izabran u zvanje docenta. Od tada predajem predmete Logika i Uvod u filozofiju na Studijskom programu za obrazovanje učitelja, Uvod u logiku, Tradicionalna logika, Moderna i matematička logika i Filozofija nauke na Studijskom programu za filozofiju, Osnove logike na Studijskom programu za pedagogiju i Uvod u filozofiju na Studijskom programu za psihologiju.

Posredstvom Erasmus projekta – razmjena akademskog osoblja, angažovan sam da održim predavanja na Univerzitetu u Splitu, Univerzitet u Granadi, Univerzitetu u Nisi, Univerzitetu u Gracu i Univerzitetu u Portu.

Državljanin sam Crne Gore, oženjen sam i imam kćerku i sina.

Bibliografija

Monografije:

Drekalović, V. (2011) *Znanje, uzročnost i priroda matematičkih istina*, Unireks, Podgorica, ISBN 978-86-427-0866-9, COBISS. CG-ID 18414096, str. 230.

Radovi objavljeni u časopisima koji se nalaze u međunarodnim bazama podataka:

Drekalović, V. (2010) Benacerraf o matematičkom znanju, *Prolegomena – časopis za filozofiju*, 10 (1), ISSN:1333-4395, e-ISSN:1846-0593, str. 97-121, (Arts & Humanities Citation Index) http://hrcak.srce.hr/index.php?show=toc&id_broj=4337

Drekalović, V. (2014) Two Definitions of Contingency and the Concept of Knowledge. *Prolegomena: Journal of Philosophy*, 13 (1): 123-140. ISSN:1333-4395, e-ISSN:1846-0593 (Arts & Humanities Citation Index, Thomson Reuters Master Journal List). http://hrcak.srce.hr/index.php?show=toc&id_broj=9953&lang=en

Drekalović, V. (2015) Some Aspects of Understanding Mathematical Reality – Existence, Platonism, Discovery. *Axiomathes: Where Science Meets Philosophy*, 25 (3): 313-333. ISSN:1122-1151, e-ISSN:1572-8390, Springer (Arts & Humanities Citation Index, Thomson Reuters Master Journal List). <http://link.springer.com/article/10.1007/s10516-014-9253-8>

Drekalović, V. (2016) Two Weak Points of the Enhanced Indispensability Argument – Domain of the Argument and Definition of Indispensability. *Organon F: International journal of analytic philosophy*, 23 (3): 280-298. ISSN: 1335-0668, EV 3289/09 (Arts & Humanities Citation Index, Thomson Reuters Master Journal List). <http://www.klemens.sav.sk/fiusav/organon/?q=en/two-weak-points-enhanced-indispensability-argument-domain-argument-and-definition-indispensability>

Drekalović, V. (2017) Može li se argumentima formalnog naturalizma pokazati je li matematičko objašnjenje neizostavno u znanosti? *Filozofska istraživanja*, 36 (3): 545- 559. ISSN:0351-4706, e-ISSN:1848-2309 (Arts & Humanities Citation Index, Thomson Reuters Master Journal List). http://hrcak.srce.hr/index.php?show=clanak&id_clanak_jezik=265332

Drekalović, V., Žarnić, B. (2018) Which Mathematical Objects are Referred to by the Enhanced Indispensability Argument? *Journal for General Philosophy of Science*, DOI: 10.1007/s10838-017-9381-0. ISSN: 0925-4560, e-ISSN:1572-8587, Springer (Arts & Humanities Citation Index, Thomson Reuters Master Journal List). <https://link.springer.com/article/10.1007/s10838-017-9381-0>

Radovi u međunarodnim časopisima koji se ne nalaze u bazama podataka, a imaju redovnu međunarodnu distribuciju i rezime na stranom jeziku:

Drekalović, V. (2017) Necessity, Possible Worlds and One Axiom of the Ontological Argument. *Philosophia: journal for philosophy and culture*, 15: 51-73. ISSN: 1314-5606.
<https://philosophia-bg.com/archive/philosophia-15-2017/>

Drekalović, V. (2009) Causality and knowledge, *Belgrade Philosophical Annual*, 22, 39-55.
<http://scindeks.ceon.rs/article.aspx?artid=0353-38910922039D&lang=en>

Radovi objavljeni u domaćim časopisima:

Drekalović, V. Aristotelovo učenje o silogizmu, *Vaspitanje i obrazovanje – časopis za pedagošku teoriju i praksu*, br. 4, Podgorica, 2003, YU ISSN 0350-1094, str. 139–145.

Drekalović, V. Platonizam u matematici, *Vaspitanje i obrazovanje – časopis za pedagošku teoriju i praksu*, br. 3, Podgorica, 2004, YU ISSN 0350-1094, str. 29–39.

Drekalović, V. Intuicija i percepcija matematičkih objekata u realizmu teorije skupova, *Vaspitanje i obrazovanje – časopis za pedagošku teoriju i praksu*, br. 3, Podgorica, 2005, YU ISSN 0350-1094, str. 149–166.

Drekalović, V. Naturalizam u filozofiji matematike, *Vaspitanje i obrazovanje – časopis za pedagošku teoriju i praksu*, br. 4, Podgorica, 2006, YU ISSN 0350-1094, str. 187–199.

Drekalović, V. Platonova definicija znanja, *Vaspitanje i obrazovanje – časopis za pedagošku teoriju i praksu*, br. 4, Podgorica, 2007, YU ISSN 0350-1094, str. 21–33.

Drekalović, V. Getije versus Platon, *Vaspitanje i obrazovanje – časopis za pedagošku teoriju i praksu*, br. 3, Podgorica, 2008, YU ISSN 0350-1094, str. 101–118.

Drekalović, V. Neki neformalni aspekti potvrđivanja i razumijevanja valjanosti matematičkog dokaza, *Vaspitanje i obrazovanje – časopis za pedagošku teoriju i praksu*, br. 1, Podgorica, 2010, YU ISSN 0350-1094, str. 81–92.

Međunarodni kongresi, simpozijumi i seminari:

Drekalović, V. (2017) What is Domain of the Enhanced Indispensability Argument? The Ninth European Congress of Analytic Philosophy (ECAP9), Ludwig Maximilian University, Munich, August 21-26, 2017.
<http://easychair.org/smart-program/ECAP9/2017-08-25.html#talk:43103>

Drekalović, V. (2015) Sloboda i aksiomatizacija. U: Vujević, V. (Ur.) Zbornik radova sa naučnog skupa „Nauka i sloboda”, Knjiga 9, tom 2/1, Filozofski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu, 06–08. 06. 2014, str. 221-228. ISBN 978-99938-47-67-0, COBISS.RS-ID 5016856.
http://www.ffuis.edu.ba/media/publikacije/radovi/2015/06/15/zbornik_9_2-1.pdf

Drekalović, V. (2015) Istorijski razvoj Ontološkog dokaza - filozofski i matematički aspekti. In: Pikula, M. (Eds.) Proceedings of the 4th Mathematical conference of the Republic of Srpska, Volume II, Trebinje, 06 -07. 06. 2014, str. 111-118. ISBN 978-99976-600-4-6, COBISS.RS-ID 5048856.
http://www.mk.rs.ba/wp-content/uploads/2016/03/tom2_sa_cobis_memorandumom.pdf

Drekalović, V. (2017) O jednom argumentu matematičkog platonizma. In: Pikula, M. (Eds.) Proceedings of the 6th Mathematical conference of the Republic of Srpska, Trebinje, 05 - 06. 06. 2015., str. 339-345. ISBN 978-99938-47-87-8, COBISS.RS-ID 6825752.

Drekalović, V. (2017) Vitgenštajn i matematička stvarnost. U: Kulić, M. (Ur.) Zbornik radova sa naučnog skupa „Nauka i stvarnost”, održanog 21. 05. 2016. , Knjiga 11, tom 1, Filozofski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu, str. 57-66. ISSN 2490-4074, COBISS.RS-ID 5843480.
<http://www.ffuis.edu.ba/files/docs/users/Urednik/Nauka-i-stvarnost/Sveska-1-Nauka-i-stvarnost.pdf>

Drekalović, V. (2017) Poredak i sloboda – jedan primjer iz egzaktne nauke. Naučni skup „Sloboda i politički svijet u horizontu mišljenja”, Plužine, 4.11.2016

Drekalović, V. (2018) Kritika savremenog američkog platonizma u matematici. U: Kulić, M. (Ur.) Zbornik radova sa naučnog skupa „Nauka i stvarnost” održanog 20.5.2017.

Drekalović, V. Određenje pojma znanja - prvi korak naučnog djelovanja, rad sa međunarodnog naučnog skupa „Nauka i politika”, 21–23. maja 2010. godine, Filozofski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Zbornik radova sa naučnog skupa, Knjiga 5, tom 2, Pale 2011, ISBN 978-99938-47-31-1, COBISS.BH-ID 1991960, str. 205-216.

Drekalović, V. Matematički identitet-filozofski aspekti sticanja matematičkog znanja, rad sa međunarodnog naučnog skupa „Nauka i identitet”, 21–22. maja 2011. godine, Filozofski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Zbornik radova sa naučnog skupa, Knjiga 6, tom 2, Pale 2012, ISBN 978-99938-47-39-7, COBISS.BH-ID 2728472, str. 171-176.

Drekalović, V. Filozofski i matematički pojam slučajnosti, rad sa međunarodnog naučnog skupa „Nauka i tradicija”, 18–19. maja 2012. godine, Filozofski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu. Zbornik radova sa naučnog skupa, Knjiga 7, tom 2/1, Pale 2013, ISBN 978-99938-47-42-2, COBISS.BH-ID 3643160, str. 291-298.

Drekalović, V. Matematički dokaz i istina, rad sa međunarodnog naučnog skupa „Nauka i globalizacija”, 17–19. maja 2013. godine, Filozofski fakultet Univerziteta u Istočnom Sarajevu.

Knjiga rezimea, Pale 2013, ISBN 978-99938-47-49-6, COBISS.BH-ID 3695384, str. 172.
Zbornik u štampi.

Drekalović, V. Teorija uzročnosti i pitanje njene primjenljivosti u slučaju matematičkog znanja, rad sa međunarodnog naučnog skupa „Smisao u filozofiji i smisao filozofije”, 19–20. septembra 2009. godine, Sremski Karlovci, zbornik u štampi.

Drekalović, V. Matematički dokaz – uloga, razumijevanje i opravdanje, rad sa naučnog skupa „Interpretacije i vrednovanja”, 10–12. septembra 2010. godine, Sremski Karlovci.

Drekalović, V. O opravdanju matematičkog znanja, rad sa naučnog skupa „Vera i znanje”, 16–18. septembra 2011. godine, Sremski Karlovci.

Drekalović, V. Slučajnost-pojam i oblici, rad sa naučnog skupa „Razumevanje tradicije-tradicija razumevanja”, 15–16. septembra 2012. godine, Sremski Karlovci.

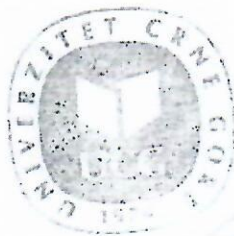
Univerzitet Crne Gore
adresa / address_ Cetinjska br. 2
81000 Podgorica, Crna Gora
telefon / phone_ 00382 20 414 255
fax_ 00382 20 414 230
mail_rektorat@ucg.me
web_www.ucg.ac.me
University of Montenegro

Broj / Ref 08 - 4193
Datum / Date 25. 12. 20 18

Na osnovu člana 72 stav 2 Zakona o visokom obrazovanju („Službeni list Crne Gore“ br. 44/14, 47/15, 40/16, 42/17, 71/17 i 55/18) i člana 32 stav 1 tačka 9 Statuta Univerziteta Crne Gore, Senat Univerziteta Crne Gore na sjednici održanoj 25.12. 2018.godine, donio je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr VLADIMIR DREKALOVIĆ bira se u akademsko zvanje vanredni profesor Univerziteta Crne Gore za oblast Filozofska logika na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore (Uvod u logiku - osnovne studije - studijski programi Filozofija i Obrazovanje učitelja; Moderna logika - osnovne studije - studijski program Filozofija; Uvod u filozofiju - osnovne studije - studijski programi Obrazovanje učitelja i Psihologija), na period od pet godina.

**SENAT UNIVERZITETA CRNE GORE
PREDSJEDNIK**

Prof.dr Danilo Nikolić, rektor

Knjige i poglavlja u knjigama

Autorske knjige

Jakić, Mirko
Znanstveni realizam u filozofiji Hilaryja Putnama., Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo, 1993
(monografija)

Jakić, Mirko
Filozofija o znanosti., Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo, 1989 (monografija)

Udžbenici i skripte

Jakić, Mirko
Logika 1 (za prvostupničku razinu sveučilišnog obrazovanja). / Dražen Budiša (ur.).
Zagreb: Školska knjiga, 2008

Jakić, Mirko
Logika. / Terzić, Ante (ur.).
Zagreb: Školska knjiga, 2000

Poglavlja u knjigama

Poljak Dragan; Sokolić, Franjo; Jakić, Mirko
Propitivanje odnosa filozofije i znanosti s osvrtom na teze Thomasa S. Kuhna. // Filozofija u dijalogu
sa znanostima / Luka Boršić i Ivana Skuhala Karasman (ur.).
Zagreb: Institut za filozofiju, 2013. str. 167-184

Jakić, Mirko
What is left of classical philosophical understanding of space?. // Teorija relativnosti i filozofija /

Tomislav Petković (ur.).
Zagreb: HFD, 2009. str. 99-111

Radovi u časopisima

Znanstveni i pregledni radovi

Jakić, Mirko; Poljak, Dragan
A note on the character of physical models representing natural phenomena. // International Journal of Design & Nature and Ecodynamics, 12 (2017), 2; 254-263 (međunarodna recenzija, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko; Poljak, Dragan
O realitetu vremena u filozofiji i fizici. // Acta Iadertina, 10 (2016), 1; 12-25 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Poljak, Dragan; Sokolić, Franjo; Jakić, Mirko
Znanstveno-filozofski aspekti Boškovićeve djela i utjecaj na razvoj klasične i moderne fizike. // Metodčki ogledi, 18 (2011), 1; 11-34 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko
Critique of Immanuel Kant's Criticism. // Disputatio philosophica, 1/2004. (2004), 1; 53-68 (međunarodna recenzija, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko
Conjectures and metalogical rules. // Synthesis philosophica, 19 (2004), 1; 307-316 (međunarodna recenzija, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko
Potvrđuju li računala postavku o ontologijskom utemeljenju logike?. // Filozofska istraživanja, 1 (2003), 88; 93-105 (međunarodna recenzija, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko
Has logic any ontology?. // Synthesis Philosophica, 17 (2002), 2; 211-223 (međunarodna recenzija, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko
Ima li logika bilo kakvu ontologiju?. // Filozofska istraživanja (Synthesis Philosophica), 17 (2002), 33; 211-223 (međunarodna recenzija, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

On Kitcher's objection to the apriorist program in mathematics. // Radovi (Sveučilište u Splitu. Filozofski fakultet Zadar. Razdio filozofije, psihologije, sociologije i pedagogije), 30 (1992), 7; 71-80 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

Postoji li mjesto za jednu neplatonističku apriorističku epistemologiju u filozofiji matematike?. // Filozofska istraživanja, 1 (1992), 12; 738-752 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

Putnam i istina. // Filozofska istraživanja, 1 (1990), 10; 181-194 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

Putnamova teorija psihološkog funkcionalizma. // Filozofska istraživanja, 7 (1988), 1; 702-704 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

On the nature of mathematical theories (2). // Radovi (Sveučilište u Splitu. Filozofski fakultet Zadar. Razdio filozofije, psihologije, sociologije i pedagogije), 27 (1987), 4; 51-58 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

On the nature of mathematical theories (1). // Radovi (Sveučilište u Splitu. Filozofski fakultet Zadar. Razdio filozofije, psihologije, sociologije i pedagogije), 26 (1986), 3; 51-58 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

Kantov doprinos formiranju pojma znanosti u filozofiji (2). // Radovi (Sveučilište u Splitu. Filozofski fakultet Zadar. Razdio povijesnih znanosti), 1 (1986), 1; 23-32 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

Hegelov pojam znanosti i kritika posebnih znanstvenih disciplina. // Filozofska istraživanja, 2 (1985), 13; 259-271 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

Kantov doprinos formiranja pojma znanosti u filozofiji. // Radovi (Sveučilište u Splitu. Filozofski fakultet Zadar. Razdio društvenih znanosti), 1 (1984), 1; 17-28 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, znanstveni)

Jakić, Mirko

Promišljanje znanosti Srđana Lelasa. // Filozofska istraživanja, 5-6 (1990), 10; 1473-1479 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, stručni)

Jakić, Mirko

Metafizika in resnica skozi analitično filozofijo znanosti. // Anthropos, 3 (1986), 2; 126-134 (podatak o recenziji nije dostupan, članak, stručni)

Radovi u zbornicima skupova

Znanstveni radovi u zbornicima skupova

Poljak, Dragan; Sokolić Franjo; Jakić, Mirko

A View to Boscovich's Impact on Classical and Modern Physics. // 19. International Conference on Software, Telecommunications & Computer Networks- SoftCOM 2011

Hvar, Hrvatska, 2011. (predavanje, neobjavljeni rad, cjeloviti rad (in extenso), znanstveni)

Sažeci sa skupova

Sažeci u zbornicima i časopisima

Jakić, Mirko; Sokolić, Franjo; Poljak, Dragan

Znanstveno-tehnološki razvoj i problem istine. // Pitanje o istini u suvremenoj filozofiji znanosti / Hrvoje Jurić (ur.).

Zagreb: Hrvatsko filozofsko društvo, 2010. (predavanje, neobjavljeni rad, sažetak, znanstveni)

Jakić, Mirko

Twin Earth Problem and the Meaning of Abstract Mathematical Entities. // Logic and Scientific Methods: Tenth International Congress of Logic, Methodology and Philosophy of Science / Dalla Chiara, Maria Luisa ; Doets, Kees ; Mundici, Daniele ; van Benthem, Johan F.A.K. (ur.).

Firenca, Italija: Kluwer Academic Publishers, 1996. str. 376-376. (<https://www.bib.irb.hr/63485>) (poster, neobjavljeni rad, sažetak, ostalo)

ŽIVOTOPIS

Mirko Jakić, hrvatski filozof. Rođen 8. ožujka 1954. u Sinju. Diplomirao filozofiju 1977. na Filozofskom fakultetu u Zadru, iste godine diplomirao hrvatski jezik i južnoslavenske književnosti na istom fakultetu. Na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu 1985. postigao stupanj magistra znanosti. Teza: "Suvremeno poimanje znanosti i tehnike". Na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Ljubljani 1989. postigao stupanj doktora znanosti. Teza: "Filozofija matematike Hilaryja Putnama". Redoviti je profesor filozofije, u više navrata bio pročelnikom Odjela za filozofiju, te u jednom navratu obnašao dužnost prorektora Sveučilišta u Zadru. Od 1991. bio voditelj znanstvenih projekata: "Apriorizam u matematici i logici", "Znanje i protok informacija", "Spoznajni i ontologijski vid suvremene simboličke logike", "Primjena deduktivne logike u različitim semantičkim kontekstima". Objavio djela: *"Filozofija o znanosti"* i *"Znanstveni realizam u Filozofiji Hilarija Putnama"*. Autor je udžbenika iz logike za gimnazije, te autor prvog sveska udžbenika iz logike za prvostupničku razinu sveučilišnoga obrazovanja. Autor je više od dvadeset znanstvenih članaka i aktivni je sudionik na više međunarodnih znanstvenih skupova. Pet članka objavljeni su mu u CC-časopisima pod naslovima: *"Has logic any ontology?"*, *"Do computers confirm the thesis of ontological foundation of logic?"*, *"Conjectures and metalogical Rules"*, *"Critique of Immanuel Kant's criticism"*, *"What is left of classical philosophical understanding of space?"*. U svojstvu mentora sudjeluje u radu doktorskih studija filozofije Sveučilišta u Zagrebu. Recenzirao je znanstvene projekte, znanstvene programe, te doktorske studijske programe u zemlji i u inozemstvu. Član je Savjeta časopisa: *"Filozofska istraživanja"* i *"Synthesis Philosophica"*. Član je Hrvatskoga filozofskog društva (HFD), član je Američkoga filozofskog društva (APA).

Klasa: 023-02/10-01/0156
Ur.broj: 2181-190-00-10-0001
Split, 3.12.2010.

Na temelju članka 92. i 93. i 95. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (N.N. 123/03., 198/03., 105/04., 174/04. i 46/07.) i članka 65. Statuta Filozofskog fakulteta u Splitu (pročišćeni tekst – veljača 2006.), Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Splitu je na 3. sjednici Vijeća u ak. god. 2010./11. održanoj dana 3. prosinca 2010. donijelo

ODLUKU

dr. sc. Mirko Jakić bira se u znanstveno-nastavno zvanje i na odgovarajuće radno mjesto redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje humanističke znanosti, polje filozofija, grana logika.

Ova Odluka podliježe potvrdi Senata Sveučilišta u Splitu.

O b r a z l o ž e n j e

Natječaj za izbor nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje humanističke znanosti, polje filozofija, grana logika, raspisan je temeljem Odluke Vijeća Filozofskog fakulteta donesene na 9. sjednici Vijeća u ak. god. 2009/10. održanoj 27.5.2010.

U provedenom postupku utvrđeno je slijedeće:

- Navedeni natječaj objavljen je dana 9.6.2010. na Internet stranicama Fakulteta te u Narodnim novinama broj 70/10, a u Slobodnoj Dalmaciji dana 16. lipnja 2010. Na navedeni natječaj u otvorenom roku, kao jedini kandidat, prijavio se prof. dr. sc. Mirko Jakić, zaposlen na Fakultetu u znanstveno-nastavnom zvanju i na odgovarajućem radnom mjestu redovitog profesora.

- Natječajna dokumentacija prof. dr. sc. Mirka Jakića upućena je Filozofskom fakultetu u Zagrebu.

- Vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu, na sjednici od 28.9.2010., imenovalo je Stručno povjerenstvu za davanje mišljenja o ispunjavanju uvjeta predloženika i prijedloga za izbor, u sastavu: dr. sc. Lino Veljak, red. prof. (Filozofski fakultet u Zagrebu), dr. sc. Borislav Mikulić, red. prof. (Filozofski fakultet u Zagrebu) i dr. sc. Milan Polić, red. prof. (Učiteljski fakultet u Zagrebu).

- Stručno povjerenstvo je dana 6.10.2010. dostavilo Izvješće Vijeću Filozofskog fakulteta u Zagrebu s mišljenjem i prijedlogom za izbor.

- Fakultetsko vijeće Filozofskog fakulteta u Zagrebu je na temelju navedenog Izvješća, dana 22.10.2010., dalo pozitivno mišljenje o ispunjavanju uvjeta predloženika i prijedlog za izbor.

- Vijeće Filozofskog fakulteta u Splitu je na 3. sjednici u akad. god. 2010./2011. održanoj dana 3.12.2010., a temeljem Mišljenja Fakultetskog vijeća Filozofskog fakulteta u Zagrebu od 22.10.2010., donijelo Odluku o izboru dr. sc. Mirka Jakića u znanstveno-nastavno zvanje redovitog profesora u trajnom zvanju za znanstveno područje humanističke znanosti, polje filozofija, grana logika na Filozofskom fakultetu u Splitu, koja podliježe potvrdi Senata Sveučilišta u Splitu.

Zbog svega navedenog, temeljem odredbe članka 92. st. 1., članka 93. st. 2. i 95. st. 1. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju te članka 65. Statuta Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, odlučeno je kao u izreci.

DEKAN

Dostaviti:

- Prof. dr. sc. Mirku Jakiću,
- Službi za kadrovske poslove,
- Senatu Sveučilišta u Splitu,
- Ministarstvu x 2.

prof. dr. sc. Marko Trogrlić

Prof. dr Savo Laušević, redovni profesor univerziteta Biografija

Dr Savo Laušević je rođen 6. maja 1953. godine u Žabljaku, ispod Durmitora. Gimnaziju je završio 1971. u Pljevljima, a Filozofski fakultet 1975. u Sarajevu. Na istom fakultetu je 1982. okončao postdiplomske studije iz oblasti savremene filozofije odbranivši magistarski rad na temu "Geneza Lukačeve filozofije". Na Filozofskom fakultetu u Beogradu odbranio je 1990. doktorsku disertaciju na temu "Kritika i revolucija u Marksovom mišljenju".

Radnu djelatnost Laušević je započeo 1975. kao gimnazijski profesor filozofije u Konjicu, a od 1979. nastavio na Filozofskom fakultetu univerziteta Crne Gore gdje i sada radi u svojstvu redovnog profesora za oblasti

savremene filozofije i estetike.

Predaje: na osnovnim akademskim studijama savremenu filozofiju, uvod u filozofiju, fenomenologiju, filozofsku hermeneutiku, filozofiju politike i estetiku kao i na magistarskim i doktorskim studijama Filozofskog fakulteta u Nikšiću i Muzičke akademije u Cetinju.

Pored Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore, u svojstvu gostujućeg profesora, predavao je na Univerzitetu u Kosovskoj Mitrovici, a sada na Univerzitetu u Istočnom Sarajevu.

U dosadašnjoj univerzitetskoj djelatnosti Laušević je obavljao i obavlja značajne naučne i stručne funkcije. Član je Senata Univerziteta Crne Gore, član Komisije za izdavačku djelatnost Univerziteta i Urednik izdanja za oblast humanističkih nauka. Obavljao je funkciju šefa Odsjeka za filozofiju, a sada je rukovodilac Studijskog programa za filozofiju na Filozofskom fakultetu Univerziteta Crne Gore i član Odbora za doktorske studije na Filozofskom fakultetu.

Od 1986. do 1992. uspješno je rukovodio radom Društva filozofa Crne Gore. U periodu 1986-1988. bio je predsjednik Saveza filozofskih društava Jugoslavije. U tom svojstvu je organizovao Prvi kongres filozofa Jugoslavije u maju 1988. u Herceg-Novom. Član je Odbora za filozofiju CANU, član je Upravnog odbora Srpskog filozofskog društva u Beogradu.

Već 1989. godine Laušević sa kolegama iz Beograda, Sarajeva, Zagreba i Nikšića pokreće međunarodnu školu za filozofiju i društvenu teoriju "Budvanski dijalozi". Biran je za predsjednika Izvršnog odbora ove institucije.

Laušević je dugogodišnji član redakcije uglednog časopisa za filozofiju "Luča", a bio je i član redakcije Godišnjaka Filozofskog fakulteta u Nikšiću. Saradnik je više jugoslovenskih naučnih i stručnih časopisa. Učestvovao je na više međunarodnih i domaćih filozofskih konferencija, naučnih skupova i seminara sa zapaženim priložima.

Naučno-istraživački rad kolege Lauševića karakteriše tematska raznovrsnost, kao i naglašeno interesovanje za estetičke i savremene filozofske probleme. Dosada je objavio tri knjige iz filozofije, Udžbenik filozofije za gimnazije, Priručnik za nastavu filozofije i preko šesdeset naučnih radova. U pripremi za štampu su: studija iz filozofije politike i studija iz filozofije obrazovanja. Radovi su mu prevedeni na engleski jezik.

Bibliografija :

Monografske publikacije:

Filozofski pojam kritike, Unireks, Nikšić 1995. (292 str.)
101.3; ISBN 86-427-0463-2

Jezik, ličnost , odgovornost, Oktoih, Podgorica 1999. (210 str.)
111.852+800.1+17: ISBN 86 7659-156-3

Mišljenje, svjedočenje, I. K. Z. Stojanovića, S. Karlovci, N.Sad 2001, (214 str.)
ISBN 159.955

Udžbenici i priručnici

Filozofija, udžbenik za gimnazije, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2009. (U koautorstvu sa Višnjom Kosović), drugo izdanje 2010.
37.016:1(075.3) ISBN 978-86-303-1402-5; COBISS-ID 14312720

Filozofija, priručnik za nastavnike filozofije u gimnazijama, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Podgorica, 2009. (U koautorstvu sa Višnjom Kosović), drugo izdanje 2010.
371.3:(035); (ISBN 978-86-303-1403-2 COBISS-ID 14313232

Radovi u naučnoj i stručnoj periodici:

"History and Deus absconditus», Relations: Serbian Literary Quarterly, 2-3/1994. Beograd.
(155-164) YU ISSN 0353-0256

"Tragom filozofske hermeneutike", Književna kritika (Beograd) 4/1979. 8. " (str. 47-60) YU
ISSN 0350-4123

"Svijet i jezička igra", Književna kritika (Beograd) 4/1980. (str. 87-91)
YU ISSN 0350-4123

"Sinteza i pokušaj izvođenja marksistike estetike", Književna kritika (Beograd) 1/1981.

"Šta jeste intelektualac", Praksa (Titograd) 4/1983.

"Dijalog savremenosti – razmeđa savremene filozofije", Vaspitanje i obrazovanje, Titograd,
2/1983.

"Vrijeme i bivstvovanje: Prilog Ničeovoj interpretaciji vremena", Ovdje, Titograd, mart 1984.

"Istorijski materijalizam kao istorijski idealizam", Praksa, Titograd, 1/1984.

"Pojam utopije u mišljenju Ernesta Bloha", Luča, Nikšić, 1/1984.

"Ideološke prepreke samosvijesti", Marksistička misao, Beograd, 4/1985.

"Geneza ranih estetičkih pogleda Đerđa Lukača", Zbornik radova Nastavničkog fakulteta,
Nikšić, 7-8/1984.

"Metamorfoza zarobljenog uma", Ovdje, Titograd, jul-avgust /1986.

"O dva puta transcendentalne filozofije", Zbornik radova Nastavničkog fakulteta (Nikšić)
9/1986.

"Moć i nemoć društvenih nauka", Ideje, (Beograd) 4/1987.(str.66-75)

YU ISBN 86-7159-063-x

"Ka kritičko-djelatnom razumijevanju dijalektike", Luča, Nikšić, 1-2/1989.

- "Poetsko i filozofsko u modernom svijetu", Luča, Nikšić, 1-2/1986.
- "Izvori represije", Ovdje, Titograd, maj, 1989.
- "Promjene u političkoj retorici Istoka i stvarne promjene", Luča, Nikšić, 1/1992.
- "Nacionalno, demokratizacija i rat", Luča, Nikšić, 2/1992.
- "Postmoderno osamostaljivanje unutrašnjeg iskustva", Luča, Nikšić, 1/1994.
- „Ideja istorije i skriveni bog“, Istorijski zapisi, Istorijski institut Crne Gore, Podgorica, br. 3,4/1994. (str. 61-69) YU ISSN 0021-2652
- "Matija Bećković ili pjesničko slušanje jezika", Zbornik: "Poetika Matije Bećkovića", Nikšić - Filozofski fakultet, Podgorica - Oktob, 1995.(str.137-149) 82.0/.091 ISBN naučni skupovi Evropa - identitet koji se traži, Zbornik: "Kako misliti budućnost Evrope", Filozofsko društvo Srbije, Sremski Karlovci – Krovovi, 1995. (str.67-75) 1(497.11) (063)(082) ISBN 86-7801-038-2
- "Filosofija i odgovornost", Zbornik radova sa naučnog skupa "Filozofija kao dijagnoza vremena", SFD, Krovovi, Sremski Karlovci, 1996.(str.77-83) UDK 1(082)
- "Estetski i ličnosni karakter zla", Zbornik kruševačke filozofsko-književne škole, treća knjiga, Bagdala, Kruševac, 1996. (str.172-183) 111.84(082) ISBN 86-7087-169-6
- "Rat osnovni fenomen i metafora ljudskog iskustva", Jagnje Božije i zvijer iz bezdana (zbornik), Svetigora, Cetinje, 1996. (239-247) 335.01(082)
- "Tragičnost i odgovornost", Tragično i apsurdno u našem vremenu (zbornik FDS), - FDS, Krovovi, Sremski Karlovci, 1997.(str. 68-79) 1(497.11) (063) (082)
- „Javno mnjenje i religija“, Vaspitanje i obrazovanje, Podgorica, br. 4/1997.(str. 20-24) YU ISSN 0350-1094
- "Humanizam: briga za ljudsku bit", Vaspitanje i obrazovanje, Podgorica, br. 2-3/1997. (str. 17-25) YU ISSN 0350-1094
- "Jezik, zajednica, odgovornost", Srpski jezik, Filološki fakultet Beograd, Filozofski fakultet Nikšić, br. 1-2/1998. (str.597-611) UDK 801
- "Bivstvovanje i borba", Bagdala, Kruševac, januar-februar 1999. (str. 113-122) 9. 355.426.01(082) ISBN 86-7087-201-3
- "Odnos individue i ličnosti", Mogućnost autonomije u savremenom svijetu (zbornik SFD), Beograd, 1999.(str. 57-67) YU ISSN 1450-8435 UDK 1
- "Eshatološka dimenzija odgovornosti", Svetost i odgovornost, zbornik, Svetigora, Cetinje, 2000. (str. 89-101) 211 (082)
- „Transpolitičko polje globalnog vladanja“, Srpska slobodarska misao, Časopis za filozofiju, društvenu nauku i političku kritiku, Beograd, br. 5/ 2000. (str.133-142) YU ISSN 1450-8753, UDK 1+3

- "Postajanje svijeta tehničkim", Politika i tehnika, zbornik SFD, Beograd, 2000. (str. 17-29)
YU ISSN 1450-8435
- "Sloboda I žrtvovanje", Sloboda i jednakost (zbornik radovaUSFJ), Beograd, 2000.
(str.22-30) YU ISSN 1450-8435
- "Filosofsko problematizovanje pitanja o kraju", Filosofija na razmeđu milenijuma (zbornik SFD), Krovovi, Sremski Karlovci, 2001. (str. 100-107)
- "Kolijevka nezaborava", Refleksija o romanu Žarka Komanina «Kolijevka», Riječ,časopis zanauku o jeziku i književnosti, (Nikšić) br. 1-2/ 2000. (str. 131-135)
YU 0354-6039
- "Kultura i nasilje u modernom i postmodernom ključu", Sociološki aspekti progressa i kulture (zbornik), Jasen, Institut za filosofiju i sociologiju Filosofskog fakulteta, Nikšić, 2001.(str. 24-33)
- "Govor i retorika", Iskustva- časopis za filozofiju i društvene nauke, br. 9, 10/ 2001. NIGKP KALEKOM, Beograd (str. 99-115) UDK 1/3 ISSN 86-7482-003
- „Ličnost, vrijeme, priča“, Ličnost, zbornik radova, Filosofski fakultet - Nikšić, Bogoslovija Sv. Petar Cetinjski -Cetinje, 2001. (str.87-97) UDK 211(082)
- "Hristova žrtva i moderna civilizacija", Zbornik radova Hristovo raspeće i žrtva, Filosofski fakultet - Nikšić, Bogoslovija Sv. Petar Cetinjski -Cetinje, 2002.
(str.58-63)
- "Drugi unutar krivice i pokajanja", Zbornik radova Krivica i pokajanje, Filosofski fakultet - Nikšić, Bogoslovija Sv. Petar Cetinjski ' Cetinje, 2002. (str.105-112)
- „Bivstvovanje i odgovornost“, Filozofija i društvo, br. XXI, Institut za filozofiju i društvenu teoriju, Beograd, 2002. (str.87-97); YU ISSN 0353-5738;
UDK: 111.1:172:17.025
- „Unutar zagonetki jezika, Iskustva- časopis za filozofiju i društvene nauke, NIGKP KALEKOM, Beograd br. 11, 12 / 2002. (str. 59-73) UDK 81'22 UDK 1/3
ISSN 1450-7293
- „Ideologija i umjetničko stvaranje“, Vaspitanje i obrazovanje, Podgorica, br. 3/2002. (str.222-224) YU ISSN 0350-1094
- »Vrijeme i istorija«, Vrijeme i progres, Zbornik radova sa naučnog skupa, CANU, 2003.
(291-299 str.) ISBN 86-7215-141-0 ; COBISS. CG-ID 5806096
- „Isihastički energizam-moguća savremena paradigma“, Niš i Vizantija, zbornik sa međ. naučnog skupa, NIŠ, 2004, (str.29-34)
930.85(495.02:4)(082) ISBN 86-7455-617-5 COBISS. SR-ID 114706956
- „Govor i činjenje“, Jezik i stvarnost, Zbornik radova, Filosofski fakultet-Nikšić, Bogoslovija Sv. Petar Cetinjski - Cetinje, 2004. (str.24-42) UDK 81: 1(082) 82:01(082) 81:1(82) COBISS
CG-ID 7427088

- „Ljubavlju protiv smrti-smrt kao tema religije i filozofije“, Ljetopis matice srpske, Novi Sad, knj.477, mart, 2006. UDK 82(05) YU ISSN 0025-5939
- „Криза идеје универзитета“, Зборник са научног скупа: *125 год. образовања у БиХ*, Филозофски фак. Пале, 2007.(201-213); ISBN 978-99938-47-31-1; COBISS. BH –ID 680472
- „Umjetnost apokalipsis ljepote“ (Lazarevićevo razumijevanje umjetnosti), Zbornik radova: Književno-naučni, estetički i kulturološki doprinos Branka Lazarevića, Prosvjeta, Herceg Novi, 2007. (99-108). ISBN 978-86-489-0612-0; COBISS.SR-ID 224769799
- »Nikola Milošević: Kritika epistemološkog apsolutizma«, Duh i razumijevanje, Nikoli Miloševiću u spomen, zbornik radova, Filološki fakultet, Beograd, 2008. (str.199-217) ISBN 978-86-86419-04-8; COBISS.SR-ID 145804812
- «Expertus i obrazovanje: znanje bez lica», Etička dimenzija obrazovanja, Zbornik sa međunarodnog naučnog skupa **Etical dimension of Education**, Jagodina, 2008. (str.22-30) 37.01:17(082) ISBN 978-86-7604-052-0 : COBISS. SR-ID 152450060
- »Mediji i identitet«, Obrazovanje i mediji, Zbornik sa naučnog skupa CANU, Podgorica, 2008.(str. 105-117) ISBN 978-86-7215-210-4; COBISS. CG-ID 13093904
- „Рат у решетки књижевности“, Наука и настава на универзитету, зборник са научног скупа, Филозофски факултет, Пале, 2009. (str.331-341) ISBN 978-99938-47-17-5; COBISS. BH –ID 1050392
- »Filosofija i bogoslovlje: saznanje i spasenje u mišljenju Vladimira Solovjova«, Filozofska misao V.S. Solovjova (zbornik), CANU, Podgorica, 2009. (109-123) 14:929 Solovjov V. S. ISBN 978-86-7215-219-7 COBISS. CG-ID 13851664
- „Ekonomizacija znanja i obrazovanja: put u neobrazovanost?“, Sociološka luča, br 1, 2010.
- „Znanje i politika u performansama poretka“, zbornik radova sa naučnog skupa: Nauka i politika, Univerzitet u Istočnom Sarajevu, Filozofski fakultet, Pale, 2011, (str.119-131).ISBN 978-99938-47-31-1; COBISS. BH ID 1991960
- „Nauka i etika“, Interdisciplinarnost i jedinstvo nauke, zbornik sa naučnog skupa, Filozofski fakultet, Pale, 2010. ISBN 978-99938-47-14-4; COBISS. BH –ID 680472
- „Nestajanje političkog, međunarodni tematski zbornik, knjiga 4., Univerzitet u Prištini, Filozofski fakultet, Kosovska Mitrovica, 2010. (str. 441-453) ISBN 978-86-80273-53-2; COBISS. SR-ID 180549132

„Nauka, agens krize modernog čovjeka“, Nauka i tradicija, zbornik sa naučnog skupa, 07, tom 2/1, Filozofski fakultet, Pale, 2013. ISBN 978-99938-47-14-2; COBISS. BH –ID 3643160

„Tajna duhovnosti i njeno poetsko filozofsko svjedočenje (*Poetskofilozofsko opitovanje u Luči mikrokozma*)“, *Luča*, br 1/2, 2013.

„Demokratija i predaja“, Sabornost i demokratija, Zbornik radova sa međunarodnog naučnog skupa, Udruženje Srpsko-Ruski most, Banja Luka, 2013. ISBN 978-99955-731-1-9; COBISS. RS –ID 4336152

„Obrazovanje u društvima kontrole“, *Luča*, br. 1 /2014.

„Moderna konstelacija: globalizacija rata i mira“ Srpsko-Ruski Most, Međunarodni Naučni skup: Pouke minulog vijeka Istočno Sarajevo, Jahorina, 27. i 28. jun 2014. /u štampi/

“Филозофски ауторитет у хоризонту питања о стварности” Nauka i stvarnost, zbornik sa naučnog skupa, Filozofski fakultet, Pale, 2016. (u štampi)

„Univerzitet: suočavanje i otpor prema moći“, Zbornik radova: Ideja filozofskog fakulteta i savremeni univerzitet, Filozofski fakultet Pale, 2018. ISSN CO-BIS.BH-ID

“Politika i njena istina”, Zbornik radova: Ljubomir Tadić, otpori dogmatskom mišljenju, Podgorica, 2018.

Kritika i politika, Zbornik radova: Nauka i stvarnost, Filozofski fakultet, Pale, 2018. (u štampi)

Број: 01-532
Датум, 10.07.2002. г.

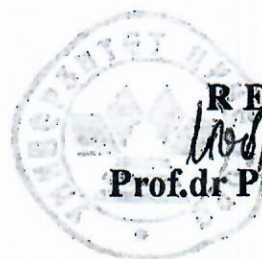
Ref: _____
Date, _____

Na osnovu člana 97. Zakona o Univerzitetu ("Sl.list RCG", br. 27/92 i 6/94) i člana 94. Statuta Univerziteta Crne Gore, Naučno-nastavno vijeće Univerziteta Crne Gore, na sjednici održanoj, 09.07.2002.godine donijelo je

ODLUKU O IZBORU U ZVANJE

Dr SAVO LAUŠEVIĆ bira se u zvanje **redovnog profesora** Univerziteta Crne Gore za predmete: Estetika i Istorija filozofije IV (Savremena filozofija) na **Filozofskom fakultetu u Nikšiću**.

PRAVNA POUKA: Protiv ove odluke može se uložiti žalba Naučno-nastavnom vijeću Univerziteta Crne Gore u roku od 15 dana od dana prijema iste.

REKTOR,
[Signature]
Prof.dr Predrag Obradović